Hořký román

Napsal Karel Leger.

V tom přikvapil kdosi z protivné strany, který komitu Bártu vysvobodil. Páni věděli dost — jenže pozdě. Bitva byla prohrána — do těch černých chalupnických rukou spiklenci vtiskli hlasovací lístky, kterými svržen starý výbor a zvolen nový, a v hluku a křiku končila schůze. Ještě jen revisoři účtu měli býti voleni, skoro na ně by byli zapomněli.

V té chvíli prostoupil Emil k professorovi Doubravovi, který stál před ním, udiveně zíraje na tu vřavu, a zaklepal mu na rameno.

"Chcete být revisorem účtů, pane professore?"

Professor vytřeštil oči. "Jak živ jsem účtům nerozuměl!" pravil trochu stydlavě.

Emil se usklíbl. "Nic nedělá — naučíme vás. Ročně dvě stě zlatých odměny — chcete? A račte, prosím, milostivé paní vyříditi moji poklonu."

V professorovi až dech se zatajil. Tak z nenadání padly mu dvě stě do klína! Oči mu zvlhly, stiskl Emilovi ruku. "Má Karuška vám bude vděčna! Vždyť je to pro nás, chudáky, pravé požehnání!"

Emil si kroutil měkké vousky. "Pravda, myslil, "že je sladko prokazovat dobrodiní!"

A STÁLE V PŘED!

Ne, strana, která tolik let neobmezeně vládla, nevzdává se při prvém útoku! Trvalo ještě několik neděl, než bylo dobojováno. Ještě jedna a druhá mimořádná schůze Všeobecné záložny musila být svolána. A strana starých ("potská") důkladně se připravila — chalupníkům a baráčníkům z okolí slíbila za cestu ke schůzi celou zlatku a snížení úroku z půjček. Nebylo nic platno přece — čilejší strana mladých ("demokratická") přidala ke zlatce ještě oběd a tak si zajistila vítězství.

Pan Vrba v županu a čepičce procházel se po své zahrádce, kde rozkvétaly první růže. Pokuřoval, v tichém vzduchu táhly se dlouhé praménky namodralého dýmu. V poslední valné hromadě záložny ani nebyl. Slušný člověk dnes aby se do veřejných schůzí ani neodvážil, všady se vetřou živlové, ze kterých to tak divně páchne! Ostatně byl přesvědčen, že "naši" vyhrají — kdež pak! páni jako správce cukrovaru a jiné kapacity s ním a na druhé straně taková chamraď! Klidně a spokojeně pokuřoval. Kolem bylo ticho, ani lístek se nepohnul, ani ptáček na větvičce nezaštěbetal. Sluníčko prosvitovalo korunami stromů, v jeho paprscích třepetaly se zlaté mušky.

Najednou zaslechl pan Vrba hluboký vzdech. Ohlédl se — a dýmka vypadla mu z ruky, zavrávoral. U zahradních dveří na cihlových prošlapaných schůdkách stál — Ne, to nebyl Verner, to byl jeho duch, zjevení za bílého dne! Sinalý, s pokleslou hlavou, ruce těžce spuštěny, zjevil se mu přítel. Neštěstí znamenalo to vidění!

"Co — co se stalo?" zavzlykl domácí pán vyděšen. Verner se zachvěl, pomalu zvedla se jeho zmodralá víčka a tupé oči bez lesku obrátily se k panu Vrbovi. Chvíli tak pohlížel naň s nevýslovným smutkem — najednou roztáhl zdřevěnělé ruce s nataženými prsty a hrobovým hlasem řekl: "Já tam už nejsem!" Domácímu pánovi zatmělo se před očima a když opět prohlédl, posel neštěstí dávno zmizel. Odešel tak tiše, jak byl přišel, ale jeho slova zněla panu Vrbovi dosud v uších. On pochopil jejich smysl, Verner nebyl více ředitelem záložny, vyštvali ho, všechno je ztraceno! Cosi začalo se mu v prsou chvět, řídké zuby zajektaly, a v okamžiku celé jeho tělo až k pestré čepičce roztřáslo se prudkou zimnicí. Svět se s ním zatočil. Chytil se za hlavu a štván děsnou myšlénkou, dlouhými skoky ubíhal ze zahrádky. Na dvoře potkala jej rozšafná choť. "Emánku! Emánku! Co se ti stalo?" vykřikla. Jenom zoufale na ni pohleděl, zamával rukama, zuby mu zajektaly, ale běžel dál, do svého pokoje, ke psacímu stolku, kde v zavřené schránce odpočívaly akcie cukrovaru a záloženská knížka. Chytil ten modrý sešitek, otevřel třaslavými prsty a stěží přečetl, že je v koutku vloženo do záložny třicet tisíc. [illegible] namáhavě oblékl nový kabát, neboť třesoucí se ruce nemohly trefit do rukávu, uchvátil drahocennou knížku a běžel. Na prahu přišla mu vstříc rozšafná choť. "Emánku, Emánku, co se to děje?" ptala se už celá zděšena. Jen modrou knížkou mával před očima, jediné slovo "zachráněn!" vydechl a skokem vyrazil z domu. Krůpěje potu stály mu na čele — [illegible] venkovský svěží vzduch jej vzpamatoval. Ohlížel se, nikde stopy po nějaké zkázonosné bouři, nikde ani žádného srocení lidu, všechno chodí tak pravidelnou [illegible]. [illegible] krokem do záložny došel ukázněn a jeho tvář [illegible] jim [illegible].

Blíže velké železné pokladny seděl u stolku pan Rynes na místě Vernerově. Prvním pohledem každý už poznal, že není více účetním nýbrž ředitelem, tak vznešeně nakýbal hlavu do zadu, hledě z pod víček [illegible]

Teď už pan ředitel [illegible] pan Vrba [illegible] jako [illegible] A nejkrásnější místo je "U zlaté hvězdy." Ředitel jen udělal hlavou kývl a odfoukl ke stropu. Pan Vrba [illegible] nechápal dobře. "Zlatá hvězda" patřila jemu. [illegible] Emil se [illegible] pan soused [illegible] knížku [illegible] "Výplatu?" Sám se až zalekl [illegible] co se bude dít — takových summ! Záložna v základech se otřese! [illegible] se nestalo. Emil se stejným úsměvem vzal knížku a bez výpovědi hotově vyplatil třicet tisíc v pěkných nových papírech i s úroky.

Pan Vrba nějak svědna vycházel ze záložny, v tobolce na prsou nesl svůj poklad, pod ním bušilo srdce. Zimnice zase roztřásla celého. Šel pomalu — přemýšlel, co teď? O[illegible] tělo, zvlhlo mu studeným potem. Co teď s těmi penězi? Domů je vzít? Hřích, nechat je bez užitku! Do jiné záložny nebo spořitelny je uložit? Och! och! Právě tam by mohl o všechno přijít. Dokud je měl tady v domácím ústavě, byl klidný, ale teď — dát je do neznáma! Toť konečně boží reservní fond, kdyby se něco stalo. Chtějí kupovat "zlatou hvězdu" — rád by se jí zbavil, to by byla příležitost! Hm!

Přešel několikrát po chodníku kolem záložny, po [illegible] prohlížel starý ale solidní dům — nikde neviděl nejmenší trhliny. Otřel studený pot, postál u vrat, zase odešel — najednou prudce se otočil a vrátil se. Kladl nohu na první schod, zvedl zoufale oči a pokřižoval se. Vystoupil na druhý — Zalit potem vešel do dveří, slabostí klesaly pod ním nohy. Emil s úsměvem přijal zase peníze.

Pan Vrba si oddechl, když s novou knížkou octl se na ulici. Jaká tíž mu spadla se srdce! Měl po starosti, usmíval se téměř. Taková knížka, jaká to pohodlná věc! Co by si s těmi tisícovkami byl počal?

Doma ptala se ho starostlivá choť: "Co ti bylo, Emánku?"

"Nic, Babetko," řekl, "jen jsem vyměnil v záložně starou knížku za novou." Smál se a pohladil ženušku po tváři. Pak šel spokojeně přesívat popel. Ale v hlavě mu stále leželo: Kdyby tak záložna koupila "zlatou hvězdu!"

Při obědě několikrát se zmínil, že Rynes je docela jistě hodný chlap a Joska Emil je sice větroplach, ale pod vedením dobrého ředitele — a konečně přes tu svoji lehkomyslnost zdá se být v úřadě čiperným. Maminka pohlédla na dcerušku, Bertička červenala se jako malina. Chudinka, je taková nevinná, taková stydlivá. Vždyť to přece nic zlého nebylo, že několikrát s Emilem hovořila, že je maminka tuhle v zahrádce překvapila, jak Emil přes plot se natahoval pro růžičku, kterou mu Bertička podávala. Vždyť Emil — teď to slyší od tatínka — není zlý člověk. "A zdvořilý je!" nahlas také maminka jej pochválila, "vždycky mně políbí ruku!" Přitom mimovolně pohlédla na místo, kam jí Emil líbával — a to jeho políbení tolik příjemně na ruce lehtalo — snad to ty jeho vousky!

Záložna nepadla, nebyla zničena. Něco vkladů s počátku bylo sice vyzvednuto, ale po čase opět se vrátily. Takořka ze zvyku, Komárovští jinak nedovedli uložit uspořené peníze, nežli do záložny na čtyři ze sta.

Rozbouřené vlny utichaly, ale Emil zůstal tam, kam ho příboj vyzvedl. Stoupá-li člověk, stoupá i důvěra k němu. Zapomenuty byly všelijaké klepy, říkalo se: Inu, každý přes mne o několik let zvážněl. Jak moudře dovedl o všem hovořit! I sami přátelé jeho byli překvapeni, vždycky ho měli jen za veselého společníka a teď — vida, ukazuje, co v něm vězí! Všimli si, že Emil už dovede také vážně hlavu naklonit v zad, hleděti z pod přivřených víček a odfukovati nahoru, jako sám pan ředitel Rynes. Jeho zjev byl vždy bezvadný elegantní, že mladí i staří [illegible] komárovští počínali jej napodobit i v chůzi i v řeči. Měl takovou [illegible] a lichotivou řeč, [illegible] prý ženské srdéčko neodolalo. Neříkal: to či ono se mi líbí [illegible] zamlouvá se mi, a po něm všecky paničky na trhu jinak neřekly než: to kuře, ta husa se mi zamlouvá, i děvčata hochům se zamlouvala.

Nejkrásnější vlastností jeho se ukázalo, že nebyl žádným politickým vášnivcem, žádných [illegible] oddaným stoupencem. Sotva boj [illegible], Emil stal se nejrozšafnějším člověkem, usměvavým [illegible] Objevil se [illegible] Tím se zamlouval [illegible] o pár českých slovíček [illegible]

Bohudík, když teď na okamžik [illegible] pokojnější časy, možno i po obědě na hodinku si zdřímnout. Po skončeném boji mír. Ostré protivy stran nějak se uhladily, rozdíly se vyrovnaly, propasti se zasypaly.

Dru Kalvodovi ztratila se "strana pokroku" téměř před očima, vzrostla na výšinu svých úspěchů, [illegible] rozlila se do široka, se všech stran přidávaly se k ní živly zcela cizorodé (a jsou to vždy nejhorší živly, které se přidávají k vítězné straně). Objevily se měšťany, všady bylo naneseno bahna. Už i kapři tlustí a vykrmení počali se v bahně objevovat a dobře se jim dařilo.

Milý sousedský klid na chvíli opět uhostil se v Komárově. Tehdy mohl občan aspoň klidně jít spát s vědomím, že ví, k jaké politické straně bude ráno náležet — a ne jako za divokých dob rozvášnění, když se v Komárově rodily nové směry, a krupař Dolejšek ráno po bouřlivé schůzi, která trvala přes půlnoc, ptal se souseda Jehličky: "Poslechněte, jak pak to na konec přece dopadlo, jsme ještě Mladočechy anebo se odhlasovalo, že jsme radikálové?"

V tom čase klidu a růžové nálady — netrval, bohužel, dlouho — veškeré občanstvo v dojemné shodě oslavovalo naše velikány a památné dny. I z nevyčetl soused Dolejší sousedu Horejšímu: "Tak? když nechcete oslavovat pana arcibiskupa, my vám zas nebudeme oslavovat Husa!" Teď všichni svorně s pravým potěšením světili Husův večer. Na řece pluly loďky s lampiony, pálil se bengal, syčely rakety.

Emil se všeho súčastnil. Oblékal se sice už jenom zřídka do sokolského kroje, nikdy už v průvodu nenesl lampionek, ale za to skládal obětavě štědrý příspěvek ke každému národnímu či dobročinnému podniku. Ředitel Rynes často, zahanben štědrostí svého úředníka, říkával: "Což vy, vy můžete! Jste svobodný! Ale já se ženou a sedmi dětmi!" Odfoukl a nedal nic.

Otec, starý tajemník, slyše synovu chválu se všech stran, usmíval se pod vousy: "Kluk!" říkal v duchu, "přece jen na šťastné planetě se narodil!"

Maminčiným mazlíčkem byl Emil od dětství a teď, kdy Emilie se vdala a Ryšen, pohněvav se s otcem, odešel z domova, najal si kdesi pod střechou pokojík, láska změnila se téměř v modloslužbu. Posluhovala mu, čekala na jeho pokyn, na jeho úsměv a vždycky pocítila náhlý záchvat migrény, dal-li synáček na jevo nespokojenost. Ale syn nebyl nevděčný, snášel matčino mazlení a někdy, aby jí radost udělal, pohladil jí po svraštělé líci. Na zahrádce Emil všechno přeměnil, pěšinky byly upraveny, ozdobné křoví vysázeno. Na místo sešlé besídky postaven hezounký útulný pavilonek. Mílek s lukem stál u vchodu. Do tohoto pavilonku zval své důvěrné soudruhy, bylo tu krásně za letních večerů, když v zahradě ve stínu voněly noční fialy. Přátelé nechodili domem, pouštěl je do zahrádky Emil zadním vchodem, z polní odlehlé cesty.

Bůh zná, kde se vzaly, o pavilonku Emilově šířily se městem různé pověsti, příliš neurčité, bachorkovité, za to tím interessantnější, ale na konec se ukázalo, že nikdo nic neví. Za nocí víno prý tam šumívalo, karty luskaly, nějaké rusalčí zjevy prý se v zahradě při měsíčku časem objevovaly — kdož pak ví, kde se klepy zrodí a už se šíří, rostou — Kdo by jim věřil!

I Bertička Vrbovic doslechla [illegible], neuvěřila, vždyť ona za [illegible] s tajemným pavilonem byla tak blízko, jen za nízounkou zdí, přes kterou jí nikdo neviděl.

[illegible] přistavila židli a opatrně nahlédla se přes zeď. Celou sousední zahradu přehlédla, i se střízlivě [illegible] pavilonem, který ještě se leskl novotou v ranním slunci. Nic zvláštního nikde, leda ten Amor, takový nestydatě nahatý! "Dobré jitro, sousedko!" zazněla dole [illegible]. Lekla se, chtěla seskočit, ale její ruku zachytil Emil. Najednou se tu vynořil odněkud z [illegible]. Tak tu stála celá uzardělá, nachýlená přes nevysokou zeď.

"Dobré jitro!" opakoval usmívaje se jejím rozpakem. "Chcete se podívat na něco, pavilonku, slečno sousedko?" Bertička chtěla ruku vyrvat, ale pevně jí držel. "Hleďte, slečno, jak je to lehké, vystoupíte na zeď, a já vás pomaličku snesu jako pírko, zeď je taková nízounká — nic se nebojte!" Bertička cítila, jak uchopil oběma rukama její paže, jak ji lehounko zvedá. Zatřepetala se jako koroptvička, vytrhla se mu, sklouzla se židle a překotem odběhla domů. Ještě slyšela jeho smích. A když vcházela do svého panenského pokojíka, kde odpočívalo rozladěné piano, kde válely se papírové květy, košíčky, vyšívání, památníky a všechny ty drobné tretky, kterými dospívající děvčata vyplňují prázdnotu svého žití, zamyslila se, zamračila. "Proč jsem utekla, bláhová?" vyčítala si, "kdož ví, čeho jsem se tak polekala. Mohla jsem se podívat, zeď není vysoká, snadně bych přeskočila. Nevídáno! Jiná by jistě šla. A já, hloupá, všeho se bojím!" Mrzutě usedla k pianu a zahrála kousek. Netěšila ji hudba, kláves by se věru ani nedotekla, kdyby matinka nenutila.

"Moje Bertička hraje jako andělíček v nebesích. Od osmi let už se učí na piano, pět zlatých platíme měsíčně, to je nějakých peněz! Jistě z ní bude veliká umělkyně!" chlubívala se matinka. Ještě chodil k dcerušce učitel, ale z opatrnosti takový starý, páchnoucí tabákem — fi! Nechala hry, bez myšlenky rozstříhovala červený papír. Knih neměla, někdy vypůjčila si německý román, ale přečetla vždy jenom konec.

Bože, jak zoufale nudný je takový dívčí život! Jako zakletá princezna čekala vysvoboditele, nepřicházel, ačkoliv starala se o ni pečlivá matinka. Když s doktorem Kalvodou se nepovedlo, zkoušeno s jiným a jiným. Mnohý zaklepal, přiváben slibovaným věnem, ale nikdo opravdivěji nerozehřál se, jakoby nějaký chlad vál z celé její bytosti a muže odpuzoval. A přece Bertička nebyla nehezká, slušely jí dlouhé plavé vlasy, měla rozkošnou štíhlou postavu. Ale — říkávají lidé zkušení — jsou různé druhy bytostí ženských. Z jedněch vychází takové vábivé teplo, divným kouzlem rozehřeje se každé srdce mužské blízko nich, i stařeček zimomřivý se rozlašká a studenou rukou mlsně pokouší se pohladit tváričku, poplácat tvářičky, a spoň zástěrky se dotknout — a jsou jiné třeba krásné jako růže, a pohlédnouli, studí to. Nikdo se u nic nerozehřeje, nikomu se nezachce potají hubičku ukrást —

"Tak, tak!" svěděl tatínek Vrba, "čím větší hříšnice, tím bláznivěji se u ní derou." Mnozí jsou muži — běží, běží za takovou — Emča tajemníkova ulovila doktora, dobrého človíčka, a naše Bertička — " Vzdychl si.

(Pokračování.)

Povšechná slabost.

Zlenivělost jater, nezáživnost, vleklá zácpa a nestravnost velice seslabují nemocného. Abyste napravili tyto nepořádky a tak zamezili jejich další vývin a posílili celou soustavu, berte

Severův Životní balsám

(Severa's Balsam of Life)

Povšechný silitel.

Cena 75 centů.

Chcete-li důkazů o jeho účinnosti, čtěte následující dopis:

"Chci Vám poděkovati za Severův Životní balsám. Byla jsem stížena žaludeční chorobou, jsouc velmi sesláblou a bez chuti k jídlu. Po užívání jedné láhve Severova Životního balsámu tyto příznaky zmizely. Prosím, abyste to uveřejnili v časopisech, aby i jiní z toho čerpali, kdo podobně trpí."
Pí. Pagačová z Moquah, Wis.

Žádejte Severovy Léky všude v lékárnách. Varujte se však napodobenin. Kdyby váš lékárník neměl Severovy léky, aneb je nechtěl pro vás objednati, objednejte si je sami přímo od

W. F. SEVERA CO., Cedar Rapids, Iowa

FRANK SVOBODA
UMĚLECKÝ ZÁVOD POMNÍKOVÝ

Krásný nový ceník právě vydán. Pište si o něj dnes. Já vám ušetřím peníze.

1215-31 SO. 13TH ST
OMAHA NEB.

Bliss & Wellman

kommissionáři dobytkem

Exchange Building, Stock Yards Station, SOUTH SIDE OMAHA, NEBRASKA.

Jsme již v tomto obchodu 20 roků. Naše vlastní zkušenost a znalost ve spojení se silami, které pro nás pracují, — mají též dlouholetou zkušenost. A proto můžete s důvěrou se na nás spolehnouti, nám věřiti. Učinili jsme 6 millionů dollarů obratu obchodního v této době, což dosvědčuje, že zasilatelé mají v nás důvěru a že jsme jim získali ty nejvyšší ceny za jakost dobytka, jež trh poskytoval.

Lee-Gass-Andreesen Hardware Co.

PRODÁVÁ VE VELKÉM

lisované, vyráběné a lakované plechové náčiní. — Cínovaný plech, železný plech a kovové zboží. — Ostnatý drát, hřebíky, nožířské zboží, bicykly, střelné zbraně, náboje a sportovné zboží všeho druhu.

9th and Harney Streets. OMAHA, NEBRASKA.

Ku získání nejvyšších cen zasílejte svůj dobytek na

WOOD BROTHERS

spolehlivé kommissionářské obchodníky

Omaha, Chicago, SiouxCity, So. St. Paul.

Pište na: Joseph A. Lochanovsky, kasír, Omaha, Neb.

Zlatá žíla Píštěl - Zaplaťte až se vyléčíte

[illegible]

Dr. E. R. TARRY, 240 Bee Bldg., OMAHA, NEB.

Nejlepším místem k nakupování stavebního dříví, jest

česká dřevařská ohrada,

Chicago Lumber Co.,

na 14. a Marcy ul., Omaha, Neb.

Čeští prodavači Vás vždy ochotně a vzorně obslouží.

FRANK YUN

vlastní čistý a hojně zásobený

řeznický a uzenářský obchod

V ČÍSLE 2200 JIŽ. 16., OMAHA

Bohatý výběr čerstvého masa, nejlepší zboží a za ceny nejlevnější. Veškeré výrobky uzenářské jsou té nejlepší jakosti. Objednávky možno učiniti telefonem: Douglas 3422.